

Nógrádi Gábor

Láttam, mi történt

Dramatizált változat – ajándék az oktatási intézményeknek

A Láttam, mi történt című könyv a Móra Kiadónál jelent meg 2014-ben.

[\(https://mora.hu/konyv/lattam-mi-tortent-otvenhat-tanu-egy-esemenyrol/\)](https://mora.hu/konyv/lattam-mi-tortent-otvenhat-tanu-egy-esemenyrol/)

Szaktanácsadók: Dr. Tarján Tamás és Dr. Fűzfa Balázs

Lektor: Dóka Péter

Köszönöm a szombathelyi Bolyai János Gyakorló Gimnázium

és Általános Iskola egykori 10/C osztályának segítségét a szöveg gondozásában

(A Láttam, mi történt című könyv megrendelhető a Móra könyvkiadó honlapján: mora.hu)

A darab színpadi előadásként vagy néhány monológot kiválasztva közös játékként, akár egy osztályteremben vagy alkalmi összejöveteleken is előadható.

Oktatási intézmény diákjainak, pedagógusainak előadása esetén az író nem tart igényt szerzői jogdíjra, ha bemutató előtt az info@presskontakt.hu e-mail címen tájékoztatják, hogy melyik intézményben kik, hol, milyen formában és milyen fontosabb változtatásokkal mutatják be a játékot, illetve a bemutató után a fenti e-mail címen kap néhány fotót, vagy ha van, médiapublikációt az előadásról.

A teljes előadás 65-75 perc. A játékban 21 fiú és 19 lány szerepre van lehetőség.

A 40 figurát **minimum** négy fiú, illetve ugyanennyi lány játszhatja el. Ebben a minimális szereposztásban mindenkire 4-6 monológ jut. Természetesen egy-egy monológot ki lehet hagyni. (Szereplőlista a szöveg végén.)

A produkció bemutatása valamivel nagyobb feladat a színészek számára, mint egy történet eljátszása, amely meséjével és hagyományos dramaturgiai módszerekkel tartja fenn a nézők figyelmét. Valójában ez a játék egy zenei produkció: motívumok visszatérése, hangszerelés fontossága, gyorsuló, lassuló előadásmód.

A figurákat az adott szövegből és a színész karakteréből kiindulva szabadon lehet alakítani. Miután a darab inkább parodisztikus szerepjáték és nem hagyományos dráma, ráadásul a történet, bár szinte érdektelen, majdnem negyvenszer hangzik el más és más módon, szükséges a szerepeket akár szélsőséges eszközökkel is megformálni. A karakter és monológja így maga lesz a drámaiság és a humor hordozója, ahogyan az Queneau Stílusgyakorlatok című nagy sikerű Katona József színházbéli előadásán történt. Ezzel a módszerrel végig fenntartható a közönség érdeklődése. (Nyilván külön sikerforrás lehet, ha ugyanaz a színész igen különböző szerepeket játszik, ami mindig izgalmas a színésznek is, a nézőnek is. Például egy színészre osztható a Rendőrnő, a Zsebtolvaj vagy a Hajléktalan, esetleg a Drogdíler meg a Katonatiszt szerepe is.)

A szöveg stílusából kiindulva egyes személyeket a rendezőnek (a színészek aktív közreműködésével) úgy kell megformálni, hogy – a monológgal összhangban – jellegzetes apró gesztusaik, hanghordozásuk, testtartásuk, metakommunikációs jelzéseik, előadásmódjuk és főleg egyedi jelmezük legyen, amelyek a legkevésbé se hasonlítsanak a többi figura megjelenítésére, azaz ne keltsék azt az érzést, hogy „ezt már láttuk”.

Gondoljunk itt arra, hogy a hasonló társadalmi, anyagi, emberi helyzetben levő szereplők, mint a hajléktalan és a koldus, illetve a fotóművész és a filmrendező, vagy a két osztálytárs és a két főszereplő is erősen különböző karakterként szólaljon meg. Ha egy figura például selypít, dadog, kényszeresen tikkol, vagy az ujjait ropogtatja, a haját

simogatja, a ruháját igazgatja folyton, ez – lehetőség szerint! – ne jellemezzen más szereplőket. Ezért szükséges a rendező és a színészek szoros és empátikus együttműködése a figurák megformálása során.

A monológok előtt néha található néhány ötlet a figurához, de ezt nem szükséges figyelembe venni, ha a rendező másféle karaktert ad a szereplőnek, illetve a játszó színész – a szövegből kiindulva – a saját eszközeivel jellegzetesebb alakot tud formálni.

A karakterek jelmeze csak egy-egy apró részlet, amely a figurát jellemzi. Egy kendő, egy kalap, egy bajusz, egy öv, egy bot, egy jelvény. Miután a monológok megértéséhez fontos, hogy tudjuk, ki beszél, mert nem lehet mindig azonnal felismerni a figurát, esetleg érdemes megnevezni. Ennek legegyszerűbb módja egy táblával való jelzés, vagy olvasható kitűző a ruhán. Ez persze direkt, némileg elidegenítő megoldás, de működik.

Lehetséges, hogy a színészre és a nézőre bízunk: ismerje fel a figurát, ami karakteresebb jelmezeket és színészi játékot kíván.

A legtöbb szereplő egyébként az első mondatok valamelyikében utal arra, hogy kicsoda. Például: PÉK: Dél'tános vótam épp a pékségben.

A díszletben javasolt az iskolai kapu makettjének és a kapu előtti korlátnak az elhelyezése, valamint a színpad másik részén egy pénztári makett kis polcrészlettel jelzésként. A darab kezdetén itt el is lehet játszani a fiú kirohanását, majdnem ütközését a lánnyal például *lassított koreográfiával*, nem kell valódi szemüvegnek leesnie, majd a pénztári jelenetet, de testi kontaktus nélkül. Ez később is ismételhető, kétszer-háromszor némajátékokban az egyik – még néma – *tanú* előtt, hogy megerősítsük: egy ilyen egyszerű történetet fűjnek fel sajtószerű észleletté a játszó személyek.

A díszletben lehetnek földig érő reklámtáblák, kis bódék, vagy csak egy álló terepjáró vagy kis teherautó makettje, ami mögött eltűnhet a szereplő, hogy a díszletelem másik oldalán vagy bárhol másutt ismét feltűnjön új alakjában. Így a színészeknek nem szükséges mindig kimenniük a színpadról, ha jelmezt kell cserélni. Bár – rendezői koncepció alapján – a nyíltszíni jelmezcseré is megengedett.

Bizonyos monológoknál többen vannak a színpadon, mert belebeszélnek egymás szövegébe, sőt párhuzamos monológként adják elő a véleményüket. Ilyenkor hagyományos színpadi játékként működik az előadás, azaz a szereplők reagálnak egymás mondandójára, ha nem is dialógusról van szó. Ahogy mondani szokás, ilyenkor „elbeszélnek egymás mellett” vagy régiesen szólva, *kifelé* beszélnek.

Természetesen a rendező joga, hogy több szereplő is legyen egyszerre a színpadon ülve, állva, heverve, akik „hallgatják” a monológot, esetleg reagálnak rá, de ez nem vonhatja el a nézők figyelmét az adott szereplőről.

Erősen ajánlott élő zenei aláfestés vagy átkötés a monológok között, hogy segítse megtörni a monológok szükségszerű monotonitását és erősítse az előadás hatását. Egyetlen hangszer javasolt (bár ez rendezői szándék és a lehetőségek kérdése), amely lehet gitár, zongora, fuvola, ütőhangszer – valójában majdnem mindegy. Ha megoldható, a karakterektől függő zenei improvizációt javasolt. A monológok közötti zene azért is kívánatos, mert egy-egy ütősebb monológ vagy előadásmód után a közönség esetleg tapsol, ami több szempontból sem lenne jó. (Természetesen, ha valaki gépi zenével rendezi az előadást, mert a célközönség arra inkább „vevő”, és ez technikailag megoldható – szabad a gazda.)

A rendező és a színészek bármilyen szerzői utasítást megváltoztathatnak. Ha túl hosszú a játék, kihagyhatnak monológokat vagy cserélhetik a figurák megszólalási sorrendjét, illetve csökkenthetik, növelhetik a dialógussá szerkesztett monológok vagy az „egyszerre beszélések” számát, ha a változás nem érinti a darab lényegét és a szövegek – karaktereket jellemző – jellegzetes szóhasználatát, stílusát.

A fontosabb változtatásokról tájékoztassák a szerzőt az info@presskontakt.hu e-mail címen.

ALAPTÖRTÉNET

Robi kiszalad az iskola kapuján. Ani a kapuval szemben a – diákokat a közlekedéstől védő – korlát előtt áll. Szemüvegét a kezében tartja. Rob a kapun kifutva meglöki Anit. Ani szemüvege leesik. Rob lehajol, felemeli. Ani elveszi tőle és elszalad.

Mintegy két órával később Ani meg Rob a bevásárló központban álldogálnak. A fiú elejt egy szelet csokoládét. A lány nevet. Fogszabályzója van.

ROBI OSZTÁLYTÁRSA

(Laza gyereket játszó, kövérkésnek látszó, önállótlan, mama kisfia, amit persze leplezni kíván. Csak a szája jár, és imád villogni a menő haverjával. Monológja közben kibonthat egy rágót. Rágás közben még lazábbnak tűnik. A monológ végén visszaköpheti a rágót a papírjába: jó lesz máskor is. Mikor Ani osztálytársa megszólal, akkor szereplőnk odakapja a fejét, de nem mer tovább dumálni, csak óvatosan reagál a lány szavaira. Majd visszaveszi a szót.)

Tutkó, hogy nem Robi volt a hunyó.

Hol állt a csaj?

Tépünk kifelé.

Ott kell szarakodni az üvegszemével?

A balfék!

Épp' a sulival szemben szobroztam, vártam Rob'ra. Akartunk menni a Csigóba gépezni. Csórtam fatertől egy kis zsét. Ha lökött csaj nincs ott, elmegyünk.

De az idióta Rob – bumm! – neki!

A csaj szemcsije persze leesett.

Haláli balfék mind. Nővérem is. Naponta eltör valamit. Vagy leejt. Mindegy...

ANI OSZTÁLYTÁRSA

(Éles hangú, néha talán visítós, nagyszájú, tenyérbemászóan arrogáns csaj.)

Suli végén Ani eltűzött.

Mondtam, hogy várjon! A francba!

Tuti, hogy a tizedikes srác miatt lépett le! Bukik rá. A Csekő Robi az. Kosaraz'. Még nem is beszéltek. Ani totál belezúgott. Nekem is bejön a Robi, de én nem nyomulnék. Tök gáz, hogy így akar bejönni a Csekőnek.

Mikor összepakoltam, kinéztem az ablakon, hogy utána kiáltsak, várjon meg, de nem láttam.

Mi a franc?! – gondoltam. – Már el is húztál, csajszi?

De nem! A kapu előtt dekkolt a korlátnál. A legjobb hely. Naná! A szemcsijét törülgette. Mintha azért állt volna. A Robi pont nekiment.

Dörzsölt kis csaj!

Nem látszik rajta. Szerintem a szemüveg miatt. Az egyébként leesett.

(Itt Robi osztálytársa kezheti a monológ folytatását (lásd lent!), és egymás szájából kapják ki a mondatokat, amíg Ani osztálytársa el nem hallgat dühösen várva, hogy végre befejezhesse a maga változatát.)

Robi felvette. Ani kikapta a kezéből, és mondott valamit. Meg vagy örülve? Vagy valami ilyesmit. Zaj volt. Aztán elszaladt. Azt hiszem röhögött. Rázkódott a válla.

ROBI OSZTÁLYTÁRSA

Rob felkapta a szemüveget. „Hülye ez? – gondoltam. – Megveszett? Jedi lovagot játszunk, vagy mi? Húzás a Csigóba! Négyre oviba kell érni öcsémért.”

De Rob'ka nem siet. Még törölné is a szemüveget. Nehogy már...!

A csaj meg kikapja a kezéből, és mond is valamit. Szerintem durvul. Erre Rob ránéz, de nem szól. Ismerem, ha így néz. Azt nyomja vele, hogy: patkány vagy!

A csaj sírt és meglépett. Nem mondom, hogy nem nyúlnék utána a sötétben, de nem világszám. Aztán Rob nem jött a Csigóba, mert *dolga volt*. Kinyöghette volna! Akkor nem várom.

Később, mikor öcsémmel jöttünk az oviból, mentem PZS-ért, mert Tibike folyton taknyos. Éppen valami piát akartam kivenni a hűtőből, amikor megláttam Robot meg a vakegért egymás mellett.

Mi a rák?! Felszedte? Minek? Tíz ilyet kap.

A padlón volt egy csoki. A csajnak meg rázkódott a válla. Má' megint sír? Minden csaj egy színház. Nővérem is.

Aztán láttam, hogy nem. Nevet. Olyan fogizéje van fémről. Hogy's'híjják?

ANI OSZTÁLYTÁRSA

*(Úgy csinál, mintha nem is hallotta volna, hogy a másik elmondta a sztorit. A fiú marad, mint aki nem érti, hogy miért kell ismételni, amit ő már elmondott, de azért meghallgatja a másikat. Aztán a **Tökre kilátszott a fogszabija** mondat közben elsiet. Az utolsó két mondatot, ami persze intim közlés, nem is hallja.)*

Na, aztán délután csak pislogtam. Taliztam velük, mikor anyuval mentünk kicsit soppingolni.

Hogy tudtam! Becsalta a málnásba!

Azt a...! Kiszúrtam, hogy ezek sulí óta együtt lógtak. Anin ugyanaz a cucc volt.

Na, ez hamar ment! – gondoltam. – És még nincs vége a napnak!

Nagy hülye vagyok! Nekem is bejöhetett volna.

Na, mindegy. Aniból majd este kiszedem a fészen, mi volt.

Robi elejtett egy csokit, Ani meg vihogott, ahogy szokott. Tökre kilátszott a fogszabija. Sajnos, nekem is kell. Tiszta gáz lesz...!

ÜGYVÉDNŐ

(Betolhatnak neki egy guruló kis asztalt meg széket. Besiet és megáll az asztalnál. Jól öltözött, sminkelt, magas sarkú cipő – öntudatos nő. Ügyvédhez méltóan szakszerűen igyekszik fogalmazni. Mikor a Pék vagy a Drogdíler megszólal, leül az asztalához és úgy tesz, mint aki dolgozik. Hol ülve, hol állva mondja tovább a monológját majd.)

Az irodám ablakából pontosan megfigyelhettem a jelenetet.

Az ügyvédi irodám szemben van az iskolával a második emeleten.

Éppen egy bonyolult ügyön gondolkodva megálltam az ablaknál.

Nos, a tényállás: a fiatalember kiszaladt az iskolából. És amint kilépett, nekiesett a kislánynak, aki a korlátnál állt.

Még ha azt vesszük, hogy a fiatalember nem szándékosan ütközött, jogilag akkor is vétkesnek tekinthető.

Tegyük fel, kergették, bár erre utaló jeleket nem láttam. Senki sem jött ki utána a kapun abban a néhány másodpercben, amíg az eset történt. Ám, ha kergették, akkor sem lehet felmenteni az esetleges baleset elkövetése alól.

DROGDÍLER

(Ülhet egy fonott széken, de akár járkalhat is, szakértő szemmel szemléli az ügyvédnőt, aztán feláll és megszólal.)

A volt sulimmal szemben dekkoltam a Rózsa teraszán, mint máskor. Vártam, Tozsót, hogy hozza a lét. Még a múlt heti bélyegekkel, meg a dzsointtal se számolt el a kis szemét!

Szóval ott ültem, aztán néztem a porbafingókat. Szoktam így élvezkedni. Kis nyomingerek! Ők még húzzák a belüket! Szóval nézem, ahogy bohóckodnak a fososak, meg jönnek a tangászok. Sasi, aki megvágott, rohadna meg, romosabb, mint volt, lötyög a kopott kis szürke öltönyében a csontváz. A Merdzsóból néha rá is kaffantok: *Jónap' tanár úr! Hogy van? Egye őt a fene!*

Szóval ott ültem, aztán látom, a csávókám kivágódik a suliból, és paff! rábukik egy lányra. Nagyon baba! Ha én így smároltam volna 4D-ben, másnap az intézetben vagyok! De nekünk még el kellett menni hátra, vagy a kiserdőbe kézimunkázni, meg minden. Más világ volt!

PÉK

Dél'tános vótam épp a pékségben. Ilyenkor én *menyek* Pötyikéért. Máskor anyósom. Tízenegy éves a Pötyi, de még mindig jövünk érte. Ilyen környéken...?! Engedjem egyedül?

No, szóval, ott állok, várom Pötyit, mikor látom, nagy barom kölyök rohan ki, oszt neki egy lánykának.

Mind ilyenek ezek! Jön, mint a szopós bika! Nem néz semmit. Neki a lánykának. Jó, hogy fő' nem lökte. Lehetett vóna ott törés, meg minden. Szerencséje vót a marhájának, csak a szemüveg esett le. Az se tört el. Pedig az drága. Most csináltatott anyósom, vót száz rugó. Persze divatozik...! Na, mindegy. Nem az én pénzem. Szóval a szem' ge, az

leesett. Aztán nem láttam pontosan, mert jött Pötyike. Csak azt láttam, hogy a lány sírva elszalad. A gyerek meg néz utána.

Úgy leverném a fejét az ilyenek, egy életre megtanulja...!

Na, az ilyenek miatt nem lehet egyedül jönni haza a Pötyinek.

Beszél anyósom, hogy nagy lány így meg úgy! Jár a szája! Majd elmondom neki ezt, akkor csipogjon!

ÜGYVÉDNŐ

(Közbevág, mint aki nem túri tovább, hogy tudatlanok belebeszéljenek a szakmai ügyekbe.)

A fiúnak tudnia kellett, hogy a diáktársai gyakran álldogálnak a kapu előtt. Komoly károsodás következhetett volna be, ha a lányt nekilöki a korlátnak. Olyan helyen üthette volna meg a felperes testét, ami nyolc napon túl gyógyuló sérülést okoz. Ez a fiú már biztosan elmúlt 14 éves, tehát fiatalkorú, azaz a törvény szerint büntethető. Nem mondom, hogy elzárásra, de közmunka, ilyesmi. Örülhet, hogy ezt megúsza. Csak a lány szemüvege esett le. A fiú felkapta, és ha jól láttam, nem tört el. Tehát anyagi kár nem keletkezett.

DROGDÍLER

(Eddig gúnyosan vigyorogva hallgatta az ügyvédnőt, aki egyre zavartabban igyekszik úrrá lenni a férfi kihívóan gúnyos magatartását és a pék bamba várakozásán, aki talán a felét sem érti az ügyvédnő szövegének.)

Szóval benyúlt a lánynak a gyerek, de az ellökte, még a szemüvege is leesett. Olyan kis jó tanulócska lehet, Babi néni kedvence, tipikus stréber kiscsaj. A mi osztályunkban is volt ilyen egy-kettő. A srác persze csupa vigyor, felcsípi a lencsét, gondoltam, elsüllyeszti, lelép, szupi zálog! De a vakegér kis csaj kikapta a kezéből, és bögvé eltűzött, mint egy Fighting Falcon, kétezerrel.

Délután aztán beugrottam piáért, és megint láttam a csávót meg a csajt.

Hát nem összejöttek?!

A srác valamit leejtett, a bige meg szakadt rajta, villogott a fogszabályzója.

Meg nem tudnám csőrözni az ilyet...!

(Kimegy a pék szövege közben.)

PÉK

De délután meglepetés vót, hogy megint láttam azt a gyereket a lánnyal. A Centrumátba', ahol dolgozom, vittem ki az árut, kifli meg zsemle, nagyon fogy, toltam kifelé a kocsin, osztán látom, ott vannak. A kasszánál a fiú leejt egy csokit, a lány meg nevet.

Szerintem el akarta csóreszolni.

(Itt az Ügyvédnő már elkezdheti határozottan a monológja folytatását, a pék szövege hamarabb ér véget, és együtt mehetnek majd ki.)

A lánynak olyan fémizé vót a fogán. Hát az hogy el tudja csúfitani a szép kis pofijukat!

Még jó, hogy Pötyikének nem köll, mert olyan gyönyörű fogsorai vannak, hogy...hú! A mi családjunkban mindenkinek ilyen vót.

Bezzeg a feleségemben...!

Az anyósomnak már nincs saját foga, egy se!
(*Gúnyosan vihog, aztán mikor az ügyvédő befejezi, kimennek.*)

ÜGYVÉDNŐ

Délután hazafelé bementem a boltba valami bonbonért Mucinak. Akkor láttam megint ugyanazt a lányt ugyanazzal a fiúval. Már együtt nevetgéltek valami leejtett csokoládén. A lány szájában csillogott a fogszabályozó. Még jó, hogy nem az esett le délben, az ütközésnél! Több százezer forint kártérítést is megítélhettek volna miatta, ha annak baja esik.

Így van ez.

Az ütközésből két perc alatt szerelem lett, ha jól láttam.

Bár minden konfliktust el lehetne simítani ilyen egyszerűen!

Ámbátor az mégsem lenne jó.

Miből élnék én?

KICSI LÁNY

(*Háromkerekű biciklijén bekarikázik. Megáll, mondja.*)

A nadfiú megjökte a nadlányt. Én láttam. A peszti nadival menünk haza. A jáccótéren vótunk peszti nadival mek Tomival. Mek Tomi anukájával. A lettöbbit lecúsztam, mek 'intáztam. Tomi isz szokot lecúszott, de én szokabbar. Asz iszkola előtt megáátunk. Mek szoktunk ááni, ha derekek jönnek. A peszti nadi middig mongya, hogy *ebbe asz iszkolába fogsz jární*. Akkó' láttam, leeszett a szemüveg. A nadi dühös volt. Aszt mondta: Nahát! A nadinak van szem'vege. A fejemre szokta tenni, és nadit jáccunk. A báci felvette ész odaadta. A lány eeszalatt. Szírt. Ha én szírok, a nadi megvigasztal.

Dél'tán mentünk vászárolni a bótba. Ott vótak. Láttam, leeszik ed coki. Nevettek, asztán feevették. Én szosze nem ejtek le cokit. Ha leeszett, nem szabad megenni.

ÉNEKESNŐ

(*Berobban, majdnem nekimegy a kislánynak, aki éles kanyarral kikerüli. A „gyerek” még azt is kiálthatja, hogy „Hülye vagy? Mingyá' elüttek!” Kihívó színes póló, rövid szoknya. A pólón lehet valami sztárnév „Bogi” és hangjegyek.*)

Na, pontosan ezért járok autóval!

Azzal jön apám, hogy mért flancolok, ha be kell menni a rádióba vagy a tövöbe?

Vagy koncertre, naná! Miért nem jó nekem a metró, mint másnak?

Hát ezért!

Ha ez a gyerek nekem ugrik, és fellök, nekem annyi. Eltörhet a karom és egy hónap fellépés, lemezfelvétel, buli törölve.

Nem beszélve arról, mi van a metróban. Szardínia. A nyakamba lihegnek, a fenekem fogdossák.

Na, meg hogy nézne ki az: a nagy sztár metrózik? Nem is lehet olyan nagy sztár.

Apám képtelen megérteni. Ha nem nézi a testi épségemet, legalább számolna. Számolni tud. Régen, az alagsorban még a vécépapírért is szólt, hogy sok fogyott.

Ha egy hónapra eltűnök a színről, kétmillió úgy kiszáll az ablakon, mint egy fillér. Vagy öt méterre voltam a sulitól, amikor a gyerek kipattant, pont a kis libának. Nyolc lépés. Valami leesett, mert gádzsókam lehajolt érte. Aztán a lány elszaladt. Nem értettem, de nem is érdekelt. Van elég gondom.

Délután, mikor tamponért meg gyümiért mentem, azt hiszem őket láttam. Valamit ledobtak, és vihorásztak. A lánynak csillogott a fogszabályzója.

De utáltam, úristen! Paca akarta. Azt mondta, ha nem hozom rendbe a fogaimat, nem visz be a tövöbe. Folyton hordani kellett. Persze, ha magára húzott, rögtön kiszedette. A szemét!

PAP

(Jellegzetes papi gallér és hosszú fekete klepetus. A „Van elég gondom” szövegnél már bejön, észreveszi az énekesnőt, megáll, megértően mosolyog és bólogat. Persze az utolsó mondatoknál kissé zavarba jön. Félrenéz. Aztán kenetteljesen kezdi, és amikor a következő szereplők jönnek és közbe szólnak, megadóan elhallgat, néha odább megy, egy intéssel szól később, ismét elhallgat legyint, talán a kis bibliáját kinyitja és olvasgat, majd ismét feláll és beszél...)

Ahogy Jézus mondotta, amikor a házasságtörő asszonyt eléje vitték: az vesse rá az első követ, aki büntelen! János evangéliumi 8, 7. Az vesse rá az első követ, aki nem hibázik nagyobb napról napra.

Kiszalad a gyermek, és meglök egy leányt?

Bűneink sorában sose legyen nagyobb, és bizton számíthatunk a megbocsátásra.

Talán nekem is megbocsátja, aki látott ott az iskola előtt, hogy elmosolyodtam, amikor az ifjú ember, kipattant a kapun tele tüzzel, és majdnem elsodorta a leánykát.

HAJLÉKTALAN NŐ

(Behúz egy kis kerek kukás edényt, kinyitja, keresgél. Kivesz belőle egy széttépett tankönyvet, egy szakadt inget, egy megkezdett kiflit. Később kivesz egy becsomagolt szendvicset, kibontja, enni kezdi.)

Megmondom az őszintét, nem láttam jól. Mióta egy tahó kölyök meglökött, oszt eltörte a szemüvegemet, nem látok jól.

Közelre látok, hál' isten! De ami távolabb történik: homály, köd.

Éppen az iskola közelében álldogáltam a kukánál. Ebben egész szendvicsek is szoktak lenni csomagolva. Azt megeszem. De amit csak úgy beledobnak egy harapás után, azt nem. Más után nem! Higiénia is van a világon. Na, itt van! Ehhez nem nyúlt a kis csibész.

(Kiveszi a becsomagolt szendvicset.)

Anyuka belpájzolja a gyereknek az uzsit, a gyerek meg kidobja. Nekem jó. Nem halok éhen.

Azt hiszem, a fiúcska nekiment a lánynak. Vagy a lány a fiúnak? Nem akarok semmibe belekeveredni. Elég nekem a magam baja. Majd még azt mondják, én mentem neki valakinek! Ismerem a zsarukat!

Az biztos, hogy leesett egy szemüveg.

(Majszol.)

PAP

Igen, igen, a gyermeket, A GYERMEKET láttam akkor a fiúban. A Gyermeket, aki még nem ismeri tette következményeit. A Gyermeket, aki még nem óvatoskodik és latolgat. Aki még nem pislog a világi hatalmakra, hogy mit tehet, és mit nem tehet. Aki még hagyja, hogy lendület és indulat sodorja az ismeretlen cél felé. Akit még nem gátol ráció, félelem, meggondolás.

Vajon nem ilyen volt az ifjú Jézus? Vajon határozottan elindult volna nehéz útján, ha számolgatja az elkövethető tévedéseket?

Igen, a szemüveg leesett. *(Felemeli a mutatóujját.)* És el is törhetett volna.

Igen, a kislány megrémült a váratlan ütközéstől, és attól, hogy a gyermek fel is lökheti. Nem tagadom: kis vétkekből nagy baj lehet.

Egy apró seb vérmérgezést okozhat.

Egy apró megingás a hitben tévútra viheti a vándort.

Egy rossz szó felsérthet egy jó kapcsolatot is.

De a fiú felkapta a szemüveget. Felkapta és megtörölte. Megtörölte és átadta a lánynak. Vagy a lányka elvette, mindegy.

Ha mindenki csak ennyire igyekszik kijavítani a hibáját, a béke szigete lesz a föld.

(Észreveszi a közben besétáló rendőrnőt. Amikor az beszélni kezd, akkor előveheti az imakönyvét, olvasgatja.)

KÖZLEKEDÉSI RENDŐRNŐ

(Besétál. Észreveszi a papot és annak kezd beszélni. A pap megadóan hallgatja, mint aki nem ismeri a sztorit. Még bólogat is..)

Épp' megállítottam egy személygépkocsit, és kértem a papírokat.

Az iskola közelében is szoktunk járőrözni. Ahol sok a gyerek, ugye, autók jönnek-mennek, ott jobb, ha megneveljük a gyorshajtókat. Miközben az úr kereste a papírjait..., nem lehet elképzelni, milyen rendetlenek az emberek, felpillantottam. Jó, ha egy rendőr mindig tudja, mi van körülötte. Akkor szaladt ki a gyerek, és meglökte a kislányt.

Szót sem érdemel. Naponta százszor megtörténik egy iskolában. Futnak, nem figyelnek, botlanak, esnek, löknek, rúgnak. Nagyon ritkán van ebből baleset. Ha a kislány nem sikolt, oda se figyelek. Hogy mért sikoltott? Ő tudja.

Sérülés nem történt. Leesett a szemüvege. Na, és?

HAJLÉKTALAN NŐ

Néha találok egy-egy szemüveget. Megnézem, mert jó volna, ha lennék egy megfelelő. De vagy az egyik szára hiányzik a szemüvegeknek, vagy mind a kettő. És persze az egyik üveg biztosan nincs benne. Mert amiben benne van két üveg, csak a szára hibádzik, azt megcsináltatják. Én látom, milyen az ember. Abból látom, amit kidob. A szemét árulkodik a gazdájáról. Tékozló? Smucig? Beteg? Válogató? Hanyag? Tisztaságbolond? Szerelmes típus? Egyedül él vagy nagy a család? Öreg? Fiatal? És mi a mestersége? A szemét mindent elárul.

(Kivesz egy babát vagy macit fej nélkül. Aztán kiveszi a fejét is. Tartja, nézi, visszadobja.)

KÖZLEKEDÉSI RENDŐRNŐ

Amikor két autó ütközik, és összetört, véres testeket húzunk ki belőlük, az tragédia. De egy szemüveg? Ráadásul nem lett semmi baja, ha jól láttam. Mit kell ebből ekkora cirkuszt csinálni? Kikapja a fiú kezéből, elszalad sírva. Na, ne már!

(Túl hangosan és zúgva megszólal a mellére tűzött walkie-talkie: Nyolcvanöt hetvenkettes! Hol vagy?)
Hol lennék? Az utcán!

(Walkie-talkie: Menj a Kossuth-Petőfi sarkára! Baleset történt.)

Jól van már! Megyek.

(Indul, de aztán még megáll elmondani a történet végét.)

Mit ne mondjak, délután megint láttam őket a botban. De akkor már nevetgélés volt, meg kacérság. Szóval így? Kezdtém érteni... Egy rendőrnek bele kell látni az emberek lelkébe.

Sikongatunk? Sikongatunk? Aztán meg nevetgélünk, nevetgélünk?

HAJLÉKTALAN NŐ

Na, aztán délután, mikor mentem a dobozokért a boltba, ott voltak azok ketten az iskola előtt. A fiú lehajított egy csokoládét. A lány meg nevette.

Könnyű ezeknek! Csak úgy dobálózna mindennel: szendviccsel, csokival.

Persze, ha kint ejti el a parkolóban, és ott hagyja, annak jobban örültem volna.

„Csoko-csoko-csokoládé...” Volt egy ilyen sláger, emlékszem...

(A kukával táncol, mórrikál, miközben a pap némi feszültséggel a tánc miatt befejezi a monológját.)

Csoko, csoko, csokoládé,

Ó, szinyóra vegyen magának, s a fiának

Csoko, csoko, csokoládét,

Mert ez az igazi jó!

Csoko, csoko, csokoládé,

Ó, hogy édesszájú legyen, csak ilyet vegyen!

Csoko, csoko, csokoládé,

S benne finom mogyoró.

Minden lány szeszélyes,

Mind édesre éhes.

Száz vagy százhusz éves,

Mégis kell...

Kell neki a, kell neki a...

Dallam: <https://www.youtube.com/watch?v=zJZgqqvAXv0>

PAP

És a történetnek itt még nincs vége.

Mert ugyan mit látok, amikor délután besétálok a boltba?

Őket. Őket, akik az iskola előtt összeütköztek váratlanul.

A lányt látom nevetni, aki megrettent az emberi karambolban. Kis fogszabályozója felcsillan a fényben.

A fiút látom bolondozni, aki vétkes volt a hirtelenkedésben, de szeretett gyermekké vált a jó cselekedetben.

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Ámen.

(Az utolsó versszakot, a refrént, amely az Ámen után kezdődik – 40-40 mp-re futtatható ki mindkettő -, már együtt éneklí a hajléktalan nővel, és a kukával meg a nővel együtt a pap is kitáncol.)

PAP és HAJLÉKTALAN NŐ

Csoko, csoko, csokoládé

Ó, szinyóra vegyen magának, s a fiának

Csoko, csoko, csokoládét,

Mert ez az igazi jó!

UTCASEPRŐ

(Berobban a seprűjével. Az első mondat kicsit a pap és a hajléktalan nő produkciójára céloz.)

Láttam ám! Figyelem úket, azír' láttam.

Figyelem mék szemetel. Megmondta igazgató úr: büntetés lesz! Na! Aki eldobálja a papírt, zacskót, szotyit, annak! Úgy ám!

De ezeknek...?! Ezeknek mondhasa.

Négy uccám van. Az iskola uccája az egyik. A legrövidebb. Naná, hogy a legszemetesebb! A legrövidebb...! Gyerek is kijön, neki a kisjányának...! Mit érdeklí őt...?! Eldobja, ledobja, feldönti? Ahogy éppen esik. Törík a szemüveg? Törík. Ő fizeti? Nem ő fizeti! Kisjány sír? Érdeklí őt?

Hatkor kezdek, háromkor végzek. Olyankor be szokok menni a boltba. Veszek estére ezt azt. Ha meg szerencsém van, és találok valamit, az a jó nap. *Egy kis bor mindenkor!*

Hehe! Nem? Most is bemegyek, nézek, jól látom? Ott állnak. Azok ketten. Na, mi van? – gondolom. – Eddig tartott a *haragszom rád?* Nevet a lány, villog a foga, csoki a földön. Hát nem eldobálták? Mindent eldobálnak. Ezek ilyenek ...!

FILMRENDEZŐNŐ

(Laza, hanyag öltözet, napszemüveg a fejére tolva, kezében mobil, azzal rögzíti a helyszíneket. Heves, lendületes, mozgékony. El is mutogatja, amit mond, mintha beállítaná a jelenetet..)

Helyszínt keresünk az új filmemhez. Fiatalokról szól. Az első filmem is róluk szólt, ami fődíjat nyert Dzsabalpurban.

Szóval éppen nézegetem az iskolát így kívülről, amikor a fiú nekiszalad a lánynak.

Jó kis szituáció...! Lehet, hogy beleveszem a filmbe.

Mondjuk, srác rohan le a lépcsőn. Alsó gépállás. Szinte belerohan a kamerába. Kint, a kapu előtt, a korlátnál áll egy lány. Babrálja a szemüvegét. Félközeli. Szípig. Valaki megbántotta. Könnyes a szeme. Azért vette le a szemüveget, mondjuk. Talán egy tanárnő szidta le. Vagy egy osztálytársával zörrent össze. Ez egy érzékeny életkor! Persze melyik nem az? Vagy telözött a szüleivel, és veszekedtek. Mindennapos.

Srác a kapu felé fut. Kapu felé fut... Hátulról látjuk.
 Most a lány felől a kaput. Srác kibukkan. Ütközés. Oldalról két alakos.
 Szemüveg leesik. A fiú lehajol érte. Felnéz. A lány arcát látjuk. Premier plan. Könnyes,
 szép, fiatal arc. A fiú arca. Zavart kamaszmosoly. Itt valami történt! Hohó!... Az agyam
 nem tud leállni, ha beindul.

KOLDUS

(Koldus jön, kis doboz a kezében. A filmrendezőnőhöz megy, neki magyarázza, de közben a dobozt is tartja, de a nő nem ad neki.)

Onnan látni a legjobban, ahol én álltam, oldalt a falnál.
 A gyerekek kivágódott az iskolából.
 Egyszer bementem, de a portás elzavart. Azt hitte, lopok. Én nem lopok! Olyan nincs!
 Van olyan az utcán, aki lop, de nem én. Legfeljebb kérek.
 Na, szóval, kivágódik a gyerek, mint aki üldöz valakit. Rohangálnak, mint pók a falon.
 Egyszer a téren nekem is elrúgták a dobozomat, alig találtam meg a pénzt, úgy
 szétszóródott. Innen is elzavarnak, ha látnak, pedig itt csak álldogálok. Nem kérek én
 semmit...

FILMRENDEZŐNŐ

(Unja a koldus siránkozását. Meséli tovább a közönségnek, amit látott. A koldus közben leül törökülésben és számolgatja a pénzét.)

De az már tényleg egy film volt, amit délután megpillantottam.
 Ebéd után a bevásárlóközpontot nézegettük az operatőrrel. Oda is tehetnék egy jelenetet,
 Hirtelen látom, hogy felbukkan a fiú meg a lány. Együtt! Tuti kapcsolatban. A fiú leejtett
 egy csokit, a lány nevetett, villogott a fogszabályzója.
 Kész film!
 Persze nem a megrakott polcok közé tenném ezt a találkozást, hanem valahova ki. Ki, ki!
 Ki a térre. A zöldbe. A tengerhez! Naná! Ha lenne rá pénz. De legalábbis a Balatonhoz.
 Állnak a parton. Fiú leejt egy kagylót. A lány nevet. Távolban egy fehér vitorla...
*(Elmélázik, ami elég, hogy a Koldus folytassa. A filmrendezőnő fotózni kezdi. A koldus észreveszi. Feláll, pózol,
 túljátszik – most már a kamerának, mint egy castingen a dilettáns.)*

KOLDUS

Egyszóval a fiú nekiesett a lánynak, és valahogy leütötte a szemüvegét. Vagy kiütötte a
 kezéből? Lehet. Aztán felkapta, törülgette, de a lány elcsípte tőle és elszaladt. Még sírt is
 kicsit. Könnyen sírnak. Ok nélkül. Én sírhatnék! Ma még nem is ettem! Azon a fél cserin
 kívül, amit reggel bekaptam, semmi sincs a gyomromban.
 Később aztán nem tudom hánykor, már nagyon kajás voltam, meg összejött egy kis zsé,
 mentem a boltba. Hát nem ott állnak, viháncolnak?! Ezek aztán nagyon kibékültek,
 gondoltam.
 A fiú elejtett egy csokoládét. Vagy ledobta?
 Szórják a pénzt, szórják, de nekem nem adnak egy kanyit se.
*(A filmrendezőnő felé tartja a dobozát, aki egy papírpénzt dob bele, és elindul kifelé. A Koldus megnézi a pénzt, örül
 neki, és megy a nő után, talán az ingét is kezdi lehúzni, hogy mutassa magát.)*

Köszönöm! Köszönöm! Nincs nekem egy szerep, főnökasszony? Ha kell, vetkőzöm is!

CHAT ROBI FIÚ OSZTÁLYTÁRSAI KÖZÖTT

(Két nagy mobilmaketten húzgálják vagy mutatják fel a chat szövegeit. De ha csak mobilképernyőre emlékeztető táblákat emelnek fel, az is megfelel. A táblákat, a szövegekhez illő hanghatásokkal mutatják, ami csak nyögés, morgás, sóhajlás, indulatszó: mindez jelzi a verbális kommunikáció elhalását.

A chat úgy is megoldható, hogy a két egyforma fehér álarcos figura nyomogatja a mobilját, hallatszik az üzenet elküldésének hangjele, és két fekete álarcos, köpenyes kisegítő(lány) emeli fel a táblákat. Kapkodásuk, vagy a táblatévésztés is lehet humorforrás. Úgy kimerülnek a táblázásban, hogy a végén összerogynak és a két chat-előnek kell kihúzni őket a színpadról.)

ATOMARC

na?

RONALDO93

baz... a luzer összejött az Anival...

ATOMARC

??? melyik luzer?

RONDALO93

Robot

ATOMARC

ne má :(

RONALDO93

jaja, ellökte a sulis előtt
csak meg leejtette a szemcsit

ATOMARC

béna

RONALDO93

direkt, baz! Robot felvette a szemcsit
csajszi meg lelépett

ATOMARC

az Ani? jó kis csaj

RONALDO93

hülye vagy? nyomesz kis stréber

ATOMARC

de hogy jöttek össze?

RONDALDO93

plázába, ettek csokit vagy mi

ATOMARC
csőröztek?

RONALDO93
nemtom
neked bejön az Ani?

ATOMARC
azér a Robothoz túl jó

RONALDO93
erről lecsúsztal, baz

ATOMARC
hát asszem :(

BIZTOSÍTÁSI ÜGYNÖKNŐ

(Többé kevésbé jól öltözött hölgy. Energikus, lobog a szeme a pénzvágtyban.)

No, kérem szépen, ezt kellett volna látniuk a kedves szülőknek! A Zrinyi gyerek kirohanását – bim-bam-bum! – neki az utcának, a tömegnek, a korlátnak, a kislánynak! Nem kellett volna rojtosra beszélni a számat, hogy aláírják az életbiztosítási kötvényt, az hétszentség!

„Kedves uram, asszonyom! Tudják, mennyibe kerül egy törött kar? Tudják mennyi kártérítést kell fizetni, ha lakli gyermekük véletlenül fellök egy dolgozó egyént, és az illető a törött ezével, azával néhány hétig otthon heverészik, vagy esetleg, fogja magát, és meghal? Hú-hú! A biztosítási díj ehhez képest aprópénz, csokolom.”

Azt még nem is említettem, hogy gyermekünk a szemüveget is kiverte a kislány kezéből. Mennyibe is kerül egy ilyen modern szemüvegkeret plusz üveg?

Egy ilyen esetet kellene nekem filmre venni, és megmutatni anyának, apának, ha meg akarom győzni őket. Nem jönnek ki aláírt kötvény nélkül a szobából.

SÁMÁN

(Csíkokra szagztatott köntösben, a sámándobot verve jön be. Az ügynök elnémul, bámul. Megáll középen a közönséggel szemben. Éneklő hangon kezdi a monológját recitálni.

Egy táblán a szövegét rovásírással be lehet gurítani biciklire erősítve. Aki betolja a táblát (gyerek vagy gyerekeknek maszkírozott lány), az egy pálcával a rovásíráson mutatja, hol tart a Sámán a szövegben. Néha eltéveszti, a Sámán szigorúan ránéz – humorforrás.)

Amint otthonomban feküvék étkezés utáni meditációm órájában, látomásom vagyok nyomban. Látok ám egy magyar ifjú fiút kifutkorászni az oskolája kapuján.

Hirtelen szaladt volt ki, amiképpen a csodaszarvasüő ugrott meg világöklelő agancaival Hunor és Magor előtt az erdős pusztában vala, hogy elcsalinkázza őket.

De akkor a magyar ifjúval mintegy szemben láték egy magyar leányzót álldigálva a vasfémből való akadályoztatásnál. Szemének párját a kezében *tartogattya*, s elejté, amint

a szarvas hagyja el agancsát az őszi bögés idején vala. És akkoron az ifjú, lelkileg jól látám szemeim előtt, lehajolván felvevé, s visszaadá az üvegből való látást a szeppent leányasszonynak, ki lészenhet az új Emese, új magyarok új *ósannya*. Azannya!
De lám! Mit látomásozék később, mikor felébredék étkezés utáni meditációból? Ott állnak ők már együvé a gazdagság plázadicsomában, s nézik egymást gyönyörűséges kacagányban nevetve, mint Attila ősünk nászas éjszakán, mikor orrának vérébe fulladt vala. Villog a fény a fogsorocska *ezüstyén*. Édes magzataim! Gyűljetek ide! Hallgassátok szómat! Gyűjjetek! Gyűjjetek!

(Pénzt ad a gyerekeknek a munkáért. A gyerek kevesli. Sámán fenségesen dobolva kivonul. A rovásírásos táblát dühösen kitolja a biciklin a „gyerek”.)

BIZTOSÍTÁSI ÜGYNÖK

(Folytatja, mintha senki se szólt volna közbe. Ő is sámán végül is. Még az is lehet, hogy abban a kenetteljes sámánstílusban kezdi, csak észreveszi magát.)

Az a baj, kérem, hogy amíg nem történik baj, úgy néznek rám, mint az ördög ügyvédjére, aki mindenféle szörnyűségeket károg a fülükbe. Ha pedig megtörténik a baj, már hiába sikoltoznak.

Az ördög ügyvédje? Igen, az vagyok. Fizess, és nem kell félned – annyira!

Délután bementem egy kis salátáért meg sajtért a boltba.

Aztán pislogtam, mint bagoly a tűzijátékra.

Nocsak! – mondom magamnak. – Nocsak! Ott az én kirohanós Zrínyi Miklósom! Meg a leányka is a szemüvegével. Mi történt? Felszikkasztott a szerelem az ütközésben? Van az ügy!

Nevetnek, sokival dobálóznak, nagyon élnek! Lesz itt ma csókdosás sötét kapualjban, ha lekerül a fogszabályzó!

Erről jut eszembe...!

Afene!

Mért nem lehet a szerelemre biztosítást kötni?

A szerelmesek fizetnének havonta egy kis pénzt, hogy a lángolásuk örökké tart.

Ha mégsem tart örökké, mi fizetünk.

(Kuncog.)

Én degeszre keresném magam a jutalékból!

Mondjuk, a biztosító társaság tutira tönkremenne...!

(A besétáló munkanélkültre néz. Felvillan benne a vadászösztön, de a kopott, haragos ürgét látva, oldalt lép és valamit olvas, de közben figyel.)

MUNKANÉLKÜLI

(Dühös, sértett, indulatos, gúnyos.)

Ugyan már! Mit kell ezt felfűjni? Nem volt az, csak egy kis karambol.

Mentem haza. Ott láttam... Ugye arra mentem...

Mehetek én már akármerre. Idóm van, munkám nincs.

Hehe! Jó, mi? „Idóm van, munkám nincs!”... Az idő pénz? Akkor pénzem is van! Hehe!

Nem?

Van egy frászt!...

Na, szóval: kirohant a fiú, és bamm! Majdnem fellökött... Nem engem! Ha engem fellök...! Azt nem teszi el! Én vasas vagyok!... Voltam. Húsz évig egy helyen... Húsz évig a Fémhajtóban. Ott kezdtem, ott végeztem... Szemét a világ! A kis csávó is szemét volt. Neki a lánynak, mint egy bika. Nagyon megüthette, mert a lány sírt is. Úgy láttam...

Na, azér' is csodálkoztam, mikor aztán bementem a boltba. Később. Álltak és kacarásztak. Ezek ketten. Akkor most mi van? Sírunk, nevetünk? Naná! Mint én! „Időm van, munkám nincs.” Az idő pénz? Akkor milliomos vagyok!

BIZTOSÍTÁSI ÜGYNÖK

(Elővesz valami prospektust.)

Bocsánat, uram! Véletlenül hallottam, amit mondott. Volna itt nekem a maga számára egy kitűnő életbiztosítási ajánlatom...!

MUNKANÉLKÜLI

Menjen az anyjába!

BIZTOSÍTÁSI ÜGYNÖK

(Derűsen.)

Köszönöm, hogy meghallgatott. Talán majd legközelebb.

(A Munkanélküli az egyik, az Ügynök a másik oldalon ki.)

TŰZOLTÓ

(Ez valójában egy paródia. Ionesco Kopasz énekesnőjében a tűzoltó monologizál egyetlen mondattal. Itt sem a mondandó, hanem a stílus a lényeges.)

Nagyon, nagyon ismerős volt az a gyerek, aki kivágódott a kapun, amikor anyámhoz indultam, ugyanis nem voltam szolgálatban, miután huszonnégy óra után negyvennyolc óra szabad, és ilyenkor megnézem anyámat, meg a gyerekeket, merthogy elváltam, de visszatérve a témára, amikor az iskola felé mentem, nyílt a kapu és kipenderült az a gyerek, aki nagyon hasonlított az unokaöcsémhez, aki a anyai nagybátyám második feleségének a fia, szintén tűzoltó, de Bostonban, mert a nagybátyám még az első feleségével kiment Amerikába, és ott vált el a nagynénemtől, akinek ruhaszalonja van Philadelphiában, ahova férjhez ment egy nagyon gazdag és nagyon beteg emberhez, aki hamarosan meg is halt, hál' istennek, és a néném így ott maradt gazdagon, de volt annyi esze, hogy ne menjen férjhez újra, ami nem jelenti azt, hogy egyedül él.

FIATAL NŐ

(Csinos, még fiatalos negyvenes, kacarászó, csintalan, fiatalosan öltözve, néhány lánc, karkötő, talán tetoválás is... Berobban, és mondja, mondja magasan kezdve a férfinek. Kokettál a Tűzoltóval, aki a hadarástól(?) lihegve nézi. Lehet, hogy ismerik egymást vagy összetartoznak...)

Nem mondom, édes kis pofija volt a gyerekeknek! Hmmm...

Ugrálnak, futkosnak, majd kicsattannak. Mint a szarvasbikák a természetfilmekben. Egymásnak rontanak, üzekednek. Szeretem nézegetni.

Úgy értem, a filmekben, a filmekben! Rossz, aki rosszra gondol! Na, persze, nem rossz az!

Kiszaladt, mint egy kis rinocérosz, *oszt* neki a kislánynak.

Szegény kis bambám! Az meg csak állt. A szemüvegét babrálta.

Ó, igen, igen, ilyen gátlásos lehettem én is a szemüvegemmel!

Nem volt olyan rég. Tíz éve? Na, jó, tizenöt!

Ahogy a fiú hozzáért – paff! – megütötte az áram a kis testét. Elejtette, ami a kezében volt. Mit mondjak? Én is elejteném! Ne már...! Csak viccelek. Hiszen még gyerek.

Ámbár...!

TŰZOLTÓ

(Közbevág a fiatal nő kis szünetében és darálja, darálja. Valójában ez egy párban a két ember között. Kommunikációs párbaj, hogy kire figyelnek jobban.)

Na, most ami azt a gyereket illeti, kiszökkent a kapun, és neki a szemüveges kislánynak, amit a szemüveg bánt, mert leesett, mint egyszer a nagyanyámnak, aki libákat hizlalt májra Mátészalkán, és én még hebrencs gyerekként kergetőztem a húgommal, aki Zalaegerszegen él a régi polgármester testvérenek a fiával, és levertem nagyanyám orráról a szemüveget, ami sajnos el is tört, és kaptam a fakanállal, amit egy cigány embertől vett a nagyanyám, aki efféle faárukkal házalt, mint az vidéken szokás, de szerencsére a kislány szemüvege nem tört el...

FIATAL NŐ

A fiúcska lehajolt a szemüvegért. Felemelte. De ahogy felemelte...! Azt látni kellett! Egy lovag! Szinte hallottam, mint a kosztümös sorozatfilmekben: „Ó, hölgyem, bocsásson meg, elnézését kérem, ne haragudjon...!” És az a pillantás...! Benne volt minden, de minden!

Jaj, Istenem, ha még egyszer...! Ha még egyszer olyan fiatal volnék! Semmit sem hagynék ki, az biztos!

TŰZOLTÓ

(Zavartan a nő pillantásától hadar.)

Nagy baj nem történhetett az összeütközéssel sem, mert aztán mentem a gyerekeimnek venni valami édességet, mint szoktam, és ott láttam a két kölyköt, amint éppen nevetgéltek egy leejtett csokin, de annyira, hogy a kislánynak kilátszott a fogszabályzója, ami a ceglédi unokahúgomnak is sokáig fent volt, bár az anyja, aki apám öccsének a felesége, és horvát származású vagy lengyel, nem szerette, mert szerinte elcsúfította Anika arcát, ami buta gondolat, mert aztán lekerült az unokahúgom fogáról, és azóta is neki van a legszebb fogsora a családban, leszámítva a kisebbik fiamat persze, aki...

FIATAL NŐ

Na, aztán megint láttam őket. Mentem, beugrottam egy üveg borért a boltba, mert vendégeket vártam. Hát nem ott állnak...?! A fiú elejtett egy csokit, a lány meg kacagott. Fogszabályzója volt, esküszöm, mint nekem is...! Nekem is, valamikor.

Ó, rongyos élet, bolondos élet, ahogy a dalba' van!

Bizony szívesen helyet cseréltem volna vele!

(Hatalmas sóhajtás.)

Ó, de szívesen!

(Csábosan belekarol a bambán álldogáló tűzoltóba, és kihúzza a színről.)

TŰZOLTÓ

(A Tűzoltó kifelé menet zavarában ismételi, újra elkezd elölről fennhangon a közönség felé, majd a Fiatal nő közbeszólására elhallgat..)

Nagyon, nagyon ismerős volt az a gyerek, aki kivágódott a kapun, amikor anyámhoz indultam, ugyanis nem voltam szolgálatban, miután huszonnégy óra után negyvennyolc óra szabad...!

FIATAL NŐ

Gyere már, Dezső! Ne a szád járjon!

NYUGDÍJAS

(Bejön bottal, régiesen kopottan öltözve. Megáll, szigorúan nézi a közönséget, mint egy katonai kiképző nézi a rendetlenül álló fiatalokat, akiket ráncba kell szedni, és akiket utál. Gesztikulálva pattogós katonásan beszél. Kicsit Hitlerre hasonlíthat a beszédmodora – esetleg.)

Előre kell bocsátanom, én nem vagyok előítéletes, kérem.

De a tények makacs dolgok.

És az embernek, kérem, van tapasztalata, hogy helyes ítéletet alkosson.

Éppen az iskola előtt mentem, amikor kirohant az a kölyök a kapun.

Na, most, kérem, első ránézésre is, kétségtelenül látni, KIRŐL VAN SZÓ.

A bőr színe. A sötét haj. A pimasz erőszakosan villogó szem, kérem...

Mondjam? Nem szükséges, ugye. Ahogy *ezek* kirohannak! Ahogy *ezek* viselkednek!

Kirohan! Nem ismer, sem Istent, sem embert.

Érdekli is őt, hogy valaki ott áll! Nekimegy, feldönti, áttapos rajta, kérem.

Kultúra? Viselkedés? Soha, kérem! Leveri a szemüveget, tapos rajta, mit számít az neki?

Na, ilyenekből lesz kérem, a bűnöző, a betörő, a gyilkos. Csak látni kellett volna! A

kislány sírt, kérem. De ő...?! Ő csak állt. Gúnyos vigyor, megvető szájbiggyesztés, kérem.

Ahogy ezek biggyesztik...! Az ember zsebében kinyílik a somogyi bicska, kérem.

Én nem vagyok előítéletesen rasszista. De itt valamit tenni kellene. Tenni. Cselekedni.

Megjegyzem, később igen-igen meghökkenem, amikor friss zsemleért mentem az élelmiszerboltba.

Ott álltak... Hihetetlen, ugye? Ott állt az a... az a kölyök ugyanazzal a lánnyal!

És szórakoztak!

Nagyon meghökkenem, kérem. Mit akar egy magyar kislány ettől? Mert, hogy a csávó mit akar, **azt tudjuk**, kérem. Azt tudjuk!

Na, ezért mondogatom én, hogy vissza kell szorítani őket, elkülöníteni, nem engedni, amíg nem késő.

És ez a lány... Ez a lány ránevetett a kölyökre, kérem.

Undorító! Most mondják meg...! A kis *ká*! A kis *ká*! Hát nem jutok szóhoz!

KUTYAI DOMÍTÓNŐ

(Pórázon „kutyát” hoz magával, aki kankutyaként viselkedik. Meg-megáll, „vizez”, szagol. Lehet, hogy a kutyatréner nincs a szakmája magaslatán... Az első mondat akár a nyugdíjasról is szólhatna látszólag.)

Nem azért mondom, mer' ezzel foglalkozom, de egy kutya értelmesebb.

Kirohan a gyerek a kapun eszetlen'?

Mi van?!

Tizenöt év alatt nem lehet beidomítani, hogy kinyitod azt a kaput, óvatosan kijössz, és vigyázol, hogy ne lökj fel senkit?

Meg kell nézni egy kutyát! Idomított kutyát, úgy értve.

Majdhogy' meg nem szólal, olyan okos.

Ül! Fekszik! Indul! Támad!

KUTYAFIÚ

(A kutya végrehajtja az utasításokat, végül feltámaszkodik a gazdájára, feláll és ő lesz a gazda, a Kutyaaidomítónő pedig négykézlábra ereszkedik és a kutya lesz. Akkor látjuk, hogy a Kutyaaidomítónő nyakán van a póráz másik vége. A lánykutya is úgy viselkedik, ahogoy a kan az imént, csak másképpen vizez.)

Hát egy gyerekkel talán nem lehet? Csak az megy, hogy „értjük meg, és érezzük át”?

Erkölcstan, meg ilyen pedagógiák? Na, sokra megyünk vele!

Úgy nekiszaladt a kislánynak, hogy ha nincs ott a korlát..., és jön egy autó..., ami éppen akkor ér oda...! Mit mondjak? Annak a kislánynak anyyi.

Ne menjen fel a pumpa?

Egy kutyát meg lehet tanítani?

És még csodálkoznak a haverok, hogy utálom az embereket! Ezeket az eszetlen rohanókat? Szeresse őket a halál!

Egy kutyát! Azt igen! Azt lehet szeretni. Az tudja, mi a hűség, a szolgálat, a rend, a hála.

Ezek? Azt sem tudják, ki az apjuk!

(Lehajol, majd lemegy kutyába és a másik feláll.)

KUTYAIIDOMÍTÓNŐ

(Helycsere.)

Na, de aztán délután ment fel igazán a pumpa nálam!

Ott viháncoltak a boltba'. Fiú, lány, mintha nem történt volna semmi.

Ez csokit dobál, annak meg villog a foga...!

Kérdem én: ennyi volt?

Semmi felelősség? Semmi következetesség a nevelésben? Semmi büntetés?

Nahát, kérem szépen egyet mondok: megérdemli a világ meg az ember, ha robbantanak a terroristák.

Nem tanulnak! Semmiből sem tanulnak!

Bezzeg egy kutya...!

(A Kutyafíúval együtt:)

Vauuuuu! Vau! Vau! Vauuuuu!

(A Kutyaaidomítónő meg a Kutyafíú is kutyaként szaladnak ki négykézláb.)

KOSÁRLABDAEDZŐ

(Edzőcuccban jön, labdát hoz, vagy pattogatja, míg bejön.)

Ez az, Robikám! Pontosan ez az!
 Ez a lendület, ez a robbanékonyság, amiért te vagy a pontkirály.
 Lépés, kapja labdát, és kilő, mint egy rakéta! Lefutás, kosár!
 Ahogy kijött a kapun – test elöl, kar lendül, repül –, s mégis megáll.
 Nem ezt magyarázom mindig? Robbanj, fékezz, fordulj, ugorj!
 Ő ezt tudja! Ahogy megállt a kislány előtt!
 Ha kezébe kapja a labdát, nincs, aki elcsaklizza tőle.

PLAKÁTRAGASZTÓ FÉRFI

(Jön a vödrével meg egy csomag plakáttal. A két férfi között ez a két monológ dialóggá válik, mert az egyik védi a fiút, a másik támadja. Ez az egymás közötti viszonyt is meghatározza. Talán az edző körbe pattogatja a Plakátragasztót, aki idegesen félrelegyinti.)

Éppen ott van két helyem az iskolánál...! Két óriástábla. Óriásplakátra...
 Na, azért mentem oda.

Az iskola közelében vannak a magas kerítésen. Havonta cseréljük. Vagy kéthavonta. De ha a gyerekek összefirkálják, akkor gyakrabban. Hogy törne le a kezük! Ez is olyan firkálós lehet! Rohan, csapja a kaput, kivágódik! Az ilyenek táskája tele van sprével. Egy pillanat, és telerondítja amit kurva nehéz munkával felraktam. Érdeklí ezt? Nem érdeklí.
(Mikor az edző ismét beszél, akkor a Plakátragasztó esetleg elkezd felnyomni egy kis plakátot a bódé falára vagy a reklámtáblára, ami tartalmában poén: sport, koncert vagy politikai plakát.)

KOSÁRLABDAEDZŐ

Na, jó, leesett a szemüvegecske. De nem ám, Robi volt a hunyó! Megszeppent leánya elejtette.

Robi persze rögtön felkapta, hiszen mindig mondom: „A sportoló udvarias, előzékeny, erkölcsös, úgy a pályán, mint kint az életben.”

A kislány nagyon meg lehetett illetődve. Biztosan ott volt szombaton.

„Ro-bi-csek!Ro-bi-csek!” – zengett a lelátó.

Zavarában kikapta Robicsek kezéből az okulárját, és elszaladt.

PLAKÁTRAGASZTÓ FÉRFI

(Félbehagyja a plakátragasztást, majd folytatja, mikor az edző újrakezdi.)

Hogy leverte a kislány szemüvegét! De csak kapnám el...! Lekapnám az ingét! Úgy én! És befröcskölném késsel, pirossal, sárgával, zölddel, ahogy a plakátot ő szokta. Vagy a hozzá hasonló. Azt mossa le, a jó édes anyját neki!

Nem is tudom a lány mit akart tőle ott a boltban. Mert láttam aztán őket együtt délután. Csillogott a kis csaj fogán az az izé, úgy nevetett.

Ha az én lányom járna egy ilyen surmóval, a derekát letörném!

KOSÁRLABDAEDZŐ

Mit mondjak? Egy pillanatig sem csodálkoztam a boltban, hogy ott röttyögtek, mint akik együtt jártak már bölcsibe is. Robi nyilván utolérte a kis futkorászót, hogy megbékítse.

És a békekötés, kérem szépen, fiú és lány között, mint tudjuk, így szokott végződni.

Persze az, hogy a csokit Robikám leejtette, nem bajnokhoz méltó. Vagy ez is az udvarlási játékoska része volt?

A kis kanos fiaim! Minden lepkét fel akarni szúrni a gyűjteményükbe. Csak aztán legyen erő játszani is!

Akartam is szólni neki, hogy „Robikám, holnap edzés”! De én is voltam fiatal. Utáltam, ha egy tanerő a csaj előtt csicskázott.

(A plakátragasztó befejezi a plakátragasztást, büszkén nézi a munkáját. Az edző előkap egy kis sprayt és valami egyszerű jelet fúj a plakátra. Kérdőjelet például. Aztán kiszalad. A Plakátragasztó a vödrével utána.)

PLAKÁTRAGASZTÓ FÉRFI

Mit csinálsz, te? Megöllek! A zanyád...!

(A következő négy személy, bár egymás után 10-15 másodperccel érkeznek, egymás szavába vágva mondják el, mit láttak. A Szippantós férfi, a Világtalan, a Kerékpáros nő vagy férfi, a Fotóművésznő vagy férfi félig-meddig improvizációs gyakorlatként mondják el a monológjukat. Itt még a tévesztés vagy ismétlés is megengedett, mert a jelenet arról szól, hogy mindenki a saját véleményére esküszik, és bár zavarja, hogy a többiek beleszólnak a szövegébe, de nem engedi magát elnyomni. Mint az életben, ha megteheti...)

SZIPPANTÓS FÉRFI

(Munkaruhában van, nyakában esetleg egy flexibilis spiráltömlő lóg.)

Éppen a sulit néztem, süllyedjen el ott, ahol van. Géza vezetett.

Döcögtünk a kocsival, de lassan, mert forgalom volt. Nem a suliba mentünk persze! A városban van csatorna. Kint, a város szélén, ott kell szippantani.

(Világtalan jön.)

Szóval néztem, hogy egy csinoska állt a kapu előtt.

(Világtalan jön és megszólal.)

Már úgy hátulról mondom, hogy csinoska... Mert lehet, hogy előlről...! Mit tudom én? Bányarém. Lehetett tizenhat éves...?

Megnézem a csajokat, ahogy jönnek, mennek. Mi más szórakozásom van? Az ilyen tiniket is. Persze nem *azért*...! Bár... Bár egy ekkora lánygyerek is nőből van már, nem? Szóval ott áll, a szemüvegét babrálja, amikor kiszalad egy gyerek a kapun, és éppen neki. Na, mi is csináltunk ilyeneket! Mintha csak véletlenül...! Az osztályban, a folyosón meg az udvaron. Fut az ember, aztán hozzáér a csajhoz itt-ott. Másképp hogyan? Vót visongás. Mer' hát ugye arra nevelődtek, hogy nem szabad. Tilos, tilos, tilos! Minden tilos. Mindig tilos. Pedig majd megvesztünk...!

Azt nem láttam, hogy a gyerek hol potyázott a csajon, de sok variáció nincs.

A szemüveg leesett, a srác felvette, a lány meg elszaladt vele.

Na, ezt nem bírom a csajokban! Nem őszinték. Úgy tesznek, mintha nekik nem lenne jó, ami jó. Aztán, meg, ha bedőlnek, már levakarni se lehet őket.

Ha nekem lányom lesz, megtanítom az életre. Élvezze! Persze lehet, hogy az anyja majd nem így gondolja. Jobb lenne, ha fiam volna.

Aztán, mikor jöttünk vissza Gézával, megálltunk venni valamit, mert kajások voltunk.

Bemegyünk, hát mit látok? Ott állnak egymás mellett és dörzsölődnek. A gyerek meg a lány. Nocsak! – löktem meg Géza karját. – Nézd!

De Géza nem értette, miről beszélek. Nem látta délben, amit én.

Hát igen! A gyerekeknek jó. A sulit meg apámat leszámítva nekem is jó volt. De aztán....!

Úgy igaz: ha az életből is ki lehetne szippantani a trutyit, egészen kellemes volna.
(Mikor befejezi a monológiát, legyint és kimegy.)

VILÁGTALAN FÉRFI vagy NŐ

(Fekete szemüveg. Fehér bottal jön kissé izgatottan. A bottal majdnem fenéken kapja a Szippantóst.)

Sikongást hallottam.

Minden nap arra megyek hazafelé a postáról az iskola előtt. Mondjuk, sikongás mindig van, ha a gyerekek kijönnek, de most lehetett tudni, hogy történt valami, és nem csak a szokásos hancúr.

Meg is álltam, és kérdeztem, hogy mi történt.

(Kerékpáros jön.)

Egy asszony azt mondta: valami fiú nekiszaladt egy lánynak és majdnem fellökte.

(Kerékpáros megszólal.)

Egy férfi szerint nem lökte fel, csak meglökte. „A lány szemüvege leesett” – mondta egy nő.

„Aha! – mondtam. – Értem. Akkor nyilván a lány sikkantott.”

„Igen – mondta a férfi. – Rohangálnak, mint a veszett egér!”

„Gyerekek – mondtam. – A mozgás nagyon fontos ebben a korban. Nekem is vannak gyerekeim.”

Erre nem mondtak semmit. Pedig elmesélhettem volna, hogy sajnós, néha nekem rohannak itt az iskola előtt. Egyszer egy kiskölyök fel is lökött. De nem akartam a dolgaimmal untatni őket. Bár szeretek beszélgetni. Már éppen menni akartam, mikor meghallottam a sírást. Vagyis a hüppögést. Messzebb sírdogált egy lány. Biztos voltam benne, hogy aki sikkantott, az pityeg. A kislányok könnyen sírnak.

Aztán délután, mikor kisfiammal, Titikémmel elmentünk a boltba vásárolni, meghallottam ugyanazt a lányt. Nevetett. Meg lehet ismerni az embereket a sírásukról meg a nevetésükről. Olyan az, mint egy ujjlenyomat. Mondjuk, én nem tudom milyen egy ujjlenyomat, csak azt tudom, hogy mindenkinek más. Mindenkinek más lehet a nevetése meg a sírása is. Ezt majd elmesélem a szövetségünkben, ha klubdélután lesz. Titikém mondta, hogy a fiú leejtett egy csokit. Hoppá! Nem olyan könnyű egy csokit megtalálni a boltban a padlón. Én aztán tudom!

(Mikor befejezi a monológiát, kikopog a botjával. Majdnem nekimegy a fotósnek.)

KERÉKPÁROSNŐ

(Bekarikázik, majdnem elüti a világtalan, lepattan a bringáról és már mondja is.)

Mondok valamit: aki futás vagy gyaloglás közben, nem tud hirtelen megállni, ha kell, az biciklizni sem tud.

Mert mi is történt?

A srác kirepült a sulikapuján. Már a nyitáskor látni kellett a lányt. És azonnal fékezni! Ehelyett mi történt? Nekipattan a csajnak. Csókolom! Bringával megállnék, nemhogy gyalog!

(Fotóművész bejön, és már mondja is, miközben a közönségre kattint.)

Figyelem: nulla. Helyzetfelismerés: nulla. Reflex: nulla. A gyerek nullanulla.

Ha egy bringás ilyen lenne, már hullá volna. Húsz éve tekerek. Bicóval megyek mindenhova, ahova csak lehet. S hova nem lehet? Még a templomba is...!

Kerékpárosnak lenni életforma. Meghatároz mindent: öltözködést, időbeosztást, kapcsolatokat. És életre nevel, jobban, mint anyánk, apánk.

Tűzd ki a célt! Gondold végig az utat odáig! Figyeld a táblákat! Figyeld a többieket! Figyeld a biciklidet! Fegyelmezd magadat! Vigyázz a világra! Értjük?

Hogy tudja ezeket elérni egy szülő a dacos kamaszával? Kerékpározással könnyedén.

Mert ha a bringás az úton önállósodik, akkor valamit összetör. Vagy sajátmagát, vagy a bicót, vagy mást.

Mint ez a gyerek a sulis előtt. Leverte a szemüveget, talán a kis csajt is meglökte, örülhet, hogy megúszta ennyivel.

No, persze...!

No, persze, lehet, hogy abban az ütközésben volt egy kis szándékosság is. Mert délután már a boltban hetegtek, láttam. A srác leejtett valamit, a csaj meg vihorászott.

Aha! – gondoltam. – Így állunk? Az más.

(Az utolsó mondatnál már a kerékpárra pattan és kikarikázik.)

FOTÓMŰVÉSZNŐ

(Komoly fotógépnek látszó apparátussal jön.)

Ezt nevezik fantasztikus szerencsének! Megvan, amikor ütköztek! Persze a fotózáshoz a szerencse kevés. Még kell hozzá ez az...! És nem csak a gép! Fény, szakmai tudás, tehetség... Megérzés! Száz ember megy az utcán fényképezőgéppel, vagy okos telóval, de csak egy kapja el a pillanatot. Miért? Én sem tudom. Ez a titok.

Megyek az iskola előtt. Meglátom a lányt, ahogy háttal nekidől a korlátnak. Kezében tartja a szemüvegét, és előre néz.

Valamit megéreztem. Volt benne valami... Várakozás? Igen. Száján kicsi mosoly. De még mosolynak sem nevezhető. A falhoz húzódtam, így láthattam oldalról, de kicsit szemből, és megnyomtam a gombot. Ilyenkor csinállok egy sorozatot... Valamelyik jó lesz. A fiú akkor ugrott ki a kapun. Választani sem lehetett volna jobb szöveget. Benne volt a lány, az önkéntelen mozdulat hátra, a nézése, a leeső szemüveg, és az előre lendülő fiútest. Ezt nem lehet megrendezni ilyen pontosan.

No, és akkor még ott van a fotóshop! Ha például körülöttük minden homályba vész, akkor a jelenet kiemelkedik. Na, ezt még átgondolom.

Később mentem vásárolni, és láttam őket nevetni, meg hülyéskedni.

Az se lett volna rossz!

A csillogó fogszabályzóval nevető lány. De a kosár a kezemben volt. Meg milyen az: fotózni a polcok között?!

Az ember ne legyen telhetetlen.

(Ehhez képest elkezdi fotózni a közönséget és közben ilyeneket rikolthat, hogy „Mosoly! Mosoly! Nem vigyor! Mosoly! Jó fej vagy! Szuper! Kiteszlek a facebookra!” és csak akkor menekül ki, mikor az Órült berobog.)

ÓRÜLT FÉRFI vagy NŐ

Én nem láttam! Nem láttam!

Ki rohant ki?

Nem! Nem szabad! Nem szabad rohangálni.

Psssszt! Pedig az jó. Rohanni, rohanni...!

Én is akarok! De megbénítják a lábam.
 Hogy ki? Kik? A sugarak! A sugarazók!
 Éjszaka sugaraznak. Nem tudok menni!
 Láttam, hogy kirohant. Én láttam. Kirohant és megállt.
 Megállította egy lány.
 Nem mondom el. Elég volt! Már mindent elmondtam. Tudnak rólam. Psszt!
 Én is róluk. Azért sugaraznak. Nem vagyok bolond!
 Valami leesett! Egy szemüveg! Vigyázat! Törékeny!
 Nem én dobtam le! Ott se voltam. Nem láttam!
 Gyönyörűen süt a nap, nemde? Bocsánat!
 Délután a boltban ott voltak a szemüvegesek. A lány meg a fiú.
 Aha...! Már értem!
EZEK ENGEM FIGYELNEK!
 Az iskola előtt csak úgy csináltak, mintha! *Mintha!* Tetszenek érteni!
 Engem akarnak átverni? Hihihihí!
 Na, tessék: most is! A fiú leejt egy csokoládét. A lány nevet.
 AHA! Ügyes! De én nem vagyok bolond. Csak úgy tesztek. Ez álca!
 Lassan kimentem a boltból. Csak aztán kezdtem rohanni.
 Rohanni, rohanni, rohanni, rohanni! Sosem érnek utol!
 (*Észvesztve kirohan. Majdnem fellöki a Szerencsejátékost.*)

(A következő jelenetben – lehetőség szerint – a közönség közé sétálnak előlről-hátulról a szereplők, és a hozzájuk legközelebb eső nézőknek mondják el, amit láttak. Aztán tovább sétálnak, helyet cserélnek. Akár ismételtethetik is a saját szövegüket, mint egy szimfóniában a dallamot, hiszen más közönségsoportnál vannak, akik a hangzavarban” nem hallották esetleg, amit előzőleg mondott. Még az is lehetőség, hogy közülük néhány nem mondják végig. Hiszen nem a történet a lényeges, hanem a karakter. Valójában, mire a két főszereplő megjelenik, minden színész a színen van. és állva, ülve, melyik hogyan, hallgatják a végső két monológot. Természetesen a színészek számától függ, hogy mennyien lehetnek jelen, vagy ha több játzó személy van a most megjelenőknél, azok melyik szerepükben sétálhatnak be. Amennyiben a rendező zavarónak érzi a szereplők párhuzamos monológját, akkor az is megoldás, ha egymás után jönnek be innen, onnan, és bent maradv hallgatják az utánuk érkezőket. Természetesen egy-egy monológot ki is lehet hagyni.)

SZERENCSEJÁTÉKOS ASSZONY

(Félreáll az örült útjából.)

Így legyen ötösöm a lottón!
 Annyira tudtam, hogy nekimegy a kislánynak! De annyira!
 Naná, hogy nekiment!
 Ilyen a megézés!
 Sajnos a lottóban nem működik.
 Igaz, állandó számokkal játszom már húsz éve.
 De ha egyszer megérezném...! Vagy megálmodnám...! Megjátshanám! Meg én!
 Minden variációt kihúztak már, csak az enyémet nem. Úgyhogy most már következhetnék. Hát nem?
 Kiszaladt a fiú a kapun és neki a lánynak, aki a korlátnál álldogált.
 Nem tudott volna megállni? Dehogynem!

Még én is meg tudtam volna állni, nemhogy egy kamasz gyerek, aki ugye sportol, meg teszióra...! Az élete csupa mozgás.

Nem állt meg. Tudtam, hogy nem áll meg.

Persze nem megézésből.

Életismeret.

Egy fiú nem áll meg, ha „véletlenül” nekiütközhet egy csinos lánynak.

Ha százszor megállhatna, akkor sem.

Bezzeg, ha én lennék ott...! Rögtön meg tudna állni.

„Bocsánat!” – morogná, és elhúzna a sunyiba.

No, persze, ha egyszer bejönne az ötös...! Fel lennék öltözve, meg minden...! Armani, Gucci, Chanel... Sportkocsiban nyitott tetővel. Csak intenék neki...

(Elálmódozik egy pillanatra. Aztán legyint.)

„Álmodozás az élet megrontója...” Ki is írta? Pedig tanultuk...

Később aztán megint láttam őket.

Kenyérért mentem, és a kassza közelében vihorásztak.

Na, ugye! Tudtam! Tudtam!

Bár így lenne ötösöm a lottón!

(Kifelé menet:)

„A szerelem, a szerelem, a szerelem sötét verem...”

RÉSZEG FÉRFI

Asszem be vót állítva a györök.

Mer' úgy kibukott, de úgy abból a kapuból! De úgy...! Csak lestem!

Mint akit löknek! Kibukott, aztán neki a kis csajnak!

Egyem a szívét!

A kis fehér ruhácskájában ott állt az ártatlan.

Hát ez a balfék meg neki! Na, te bivaly, gondoltam. Nem tudsz megállni, mi?

Nem bírja az ilyen piát. Egy felestől már a zanyját is fellöki. Nekimegy a *kisjárnynak*? Hát az ember megáll, ugye. Hát megáll, ha kell. Meg ha tud...hihi!

Valami leesett, valami fénylő izé. Pénz? Vagy toll?

Már azt nem láttam úgy, ugye, mert takarták, meg én se odafigyeltem.

Aztán a fiú szemtelenkedett, azt hiszem, mert lehajolt. Na, miért hajolt le? Tudhassuk!

Ej, ezek a kis pimasz gyerekek! Hogy mit meg nem tesz az ilyen, mi?

De aztán már tényleg nem láttam, csak a kislányt, ahogy elfut. Egyem a szívét! A kis fehér ruhácskájában futott elfele!

No, most meg délután mi történt? Bementem egy kis valamiért a boltba, már nem is tudom, de ott álltak mind a ketten. Hát ezek...? – gondoltam. – Ezek itt együtt vannak?

Röhögcsélnek meg minden? Akkor az ott délben csak játék volt?

Ej! Ej! Becsaptátok a Béla bácsit! Én meg aszítottam...!

ZSEBTOLVAJNÓ

(Monológja közben, a megfelelő magyarázó résznél kiemel a Részeg zsebéből egy tárcát, kiveszi ügyesen a pénzt belőle és a tárcát visszateszi a részeg másik zsebébe.)

Totál béna volt a kis bunkó. Addig okés, hogy rámozdul a bukszára, mint aki véletlen' kiesett a kapun. Na, de leveri az üvegszemét? Először is: nem ütközünk előlről, ha a józsi vagy a maca valamit tol a hasa előtt. Még ha az a cumója is a zsozsóval. Mert a pöcs, ugye, rögtön arra figyel, és kiszúr, mielőtt elérem a lét. Más a szitu, ha ketten vagyunk. Mert akkor az egyik lök, a másik megfújja a brifkót. A tuti nyerő a hármas. Az első a hinta, a második mebugázza a brifkót, a harmadik takarít, dobja a brifkót, viszi a lét. Persze lehet, hogy a kis csávó nem is csóreszólni akart, csak tapenolni. De neki az se jött be. Felvette a luvnya üvegszemét, az meg kikapta a kezéből, oszt el! Délután mentem a boltba egy kis abrakért. Éppen elraktam a puttonyba a sajtot, amikor látom a faszit megint. Hát nem a kis bige agyát fűzi? Az meg viháncol, mint akibe éppen becserkészték a gyíkot. Na, ilyenkor a fél veséjét el tudnám csaklizni mind a kettőnek, nemhogy a brifkóját. De az ilyen csóróknak egy buznyákjuk sincs.

CELEB FÉRFI

Nem vagyok vak! Láttam!

Abszolút rám villantott a gyerek, mikor kibukott a kapun.

Ott mentem kocsival. BMW Cabrio!

Tuti, hogy felismert. Majdnem nekiment a kis csajnak. Nyilván látott szombaton a Giga-Sztárban. Mondjuk, kétmillióan nézték. Úgyhogy benne lehetett a masszában.

Csak egy szemvillanás volt, de láttam, hogy felismer. Hát igen! Szombaton taroltam.

Aztán megállt a kislány előtt. Hoppá! Valami leesett. Mobil? Fogalmam sincs. Ha vezetek, igazán nem nézegethetem, mi történik az utcán. Éppen elég gáz, ha egy csaj rám kiabál, hogy *szerelek* meg ilyesmi. Mindenki bámul, meg integetnek. Van, aki odadob valamit, ami a kezében van, csoki, rágó. Az ilyesmit utálok. Anyukáját dobálja a kretén! Délután bementem a plázába, szoktam ott mászkálni csak úgy, hogy lássanak, és – mi a manó? – megpillantom a gyereket. Valami lánnyal lógott. Nagyon el lehetett varázsolva, mert észre se vett. Röhögtette a sajt. Lehet, hogy ez a lány szobrozott az iskola előtt? A ruhája olyasmi volt, fehér. Az rajtam is nagyon pipec. Bár anya szerint, tulajdonképpen minden szín baromi jól áll nekem. Más kérdés, hogy a barnát utálok.

ÁLLAPOTOS NŐ

(*Arrogáns, kissé primitív személyiség.*)

Na, ezektől félek. Az ilyen rohanósoktól.

Udvariasság? Nem is hallott róla, b...a meg a k...a anyját! Mit rohangál?

Jön ki a sulis kapuján, mint egy tank. A kis pöcs. Ha egy ilyen nekem jönne...! A t...t kellene szétrúgni.

Az utcán nem félek. Mindenki látja, mi van. Kevés az olyan barom, aki nem néz előre, mert pofázik valakinek, vagy ábrándozik valami f...ságon. De akkor igyekszem kitérni. Meg elküldöm a jó k... anyjába. Vagy előre tartom a kezem, hogy beleüsse magát, oszt' észbe kapjon.

Nehogy már ne tudjak végigmenni nyugodtan az utcán ekkora hassal!

Ez a kis seggarcú, meg úgy robbant ki a kapun, hogy se jobbra, se balra...! Csak egyszer jöjjön nekem egy ilyen! Letépem a fejét.

Azt a kis békát is majdnem feldöntötte. A szemüvege le is esett.

Ha én állok ott...! Na, addig él!

Aztán délután a boltban megint láttam őket. Akkor már ment a vihánc. A gyerek bohóckodott a kis bukszának. Az meg csillogtatta a fogszabiját. Na, gondoltam, ez a kis pöcs még ma felpróbálja a babát. És amilyen barom az ilyen, tuti, hogy nem húz zoknit a farkára, aztán pislog, ha a spinkó úgy marad.

MOZGÁSSÉRÜLT LÁNY

(Bottal jön be, de csak kicsit sérült. Mint egy csípőficamos enyhe állapotban.)

Még jó, hogy nem álltam ott!

Néha szoktam. A korlátnak lehet támaszkodni.

Szemben állok a kapuval, aztán a könyökömet a korlátra teszem, az megtámaszt.

Nem is látszik, hogy mi van.

Néha ott dumálunk a csajokkal.

De ha a Robi úgy meglökött volna, mint Anit...!

Mert szerintem meglökte. És hozzá is ért. A melléhez.

Ha engem meglök, talán nem esem el. Vagy úgy csinállok, mintha igen, és akkor elkaphatna.

Álom, álom, de szép álom!

Persze Robi sose fogja megtudni, amit iránta érzek.

Senki se fogja megtudni soha.

Hacsak a naplómát nem olvassa el majd anya egyszer.

Mondjuk, ha valami történe velem, biztos elolvasná. De akkor már tök mindegy.

Pedig Ani, szerintem, sosem adhatná meg Robinak, amit én.

Teszi-veszi magát. Mint most is, amikor elkapta a szemüvegét és elfutott.

Tudom, mire megy ki a játék.

De csak megjátssza magát.

Igazán nem is szereti Robit.

Csak kell a gyűjteményébe.

Én valóban boldoggá tudnám tenni. Örült boldoggá!

Velem megismerné, milyen az igazi szerelem.

És nem csak a lelki! Amennyi ilyen könyvet olvastam, meg pornót néztem, az már egyetemi szint.

Délután láttam őket a boltban, ahogy bohóckodnak. Egy csokit levertek. Oda is intettem nekik. Azt hittem Robi észrevett, de nem. Csak arra a kis tehénre tudott figyelni.

Ilyen lehet, amikor meghasad az ember szíve.

(Robi és Ani kézen fogva jönnek be, esetleg monológ előtt össze is ölelkezhetnek, de aztán szétválnak és nem egymáshoz beszélnek, hanem a közönséghez, aminek olyan hatása van, mintha a belső gondolataik szólalnának meg, amit a mellettük álló partner sem hallhat. Természetesen másféle rendezői koncepció is alakíthatja a darab befejezését.)

ROBI

Pontosan tudom, mért éppen őt szúrtam ki félszáz csajból szombaton, amikor megvertük a Tellert. Dobtam húsz kosarat, frankón ment, aztán vége lett, tök happy voltam, örömködtünk, meg minden, és akkor felnéztem a lelátóra.

Monát kerestem, de nem láttam.

Mindenki ugrált, meg dobálta a cuccát, és sikongott, ami persze nagyon jól esett.

Mindenki, csak egy szőkésbarna csajszi nem. Ő ült és nézett, mint egy olyan izé... szobor... Na! Hogy is hívják? Egyiptomban. Mindegy.

Ötödik vagy hatodik sor szélén ült.

Teljesen beálltam. Mi az, hogy ül?

A többi áll és ráng, mint egy kilyukadt gumibaba, ez meg ül és néz?

Visszanéztem rá, és akkor valami történt.

Még baromkodtam a többiekkel, vitt a lendület, de belül már olyan voltam, de olyan!

most komolyan, mint egy... egy... Na, szóval, a Bazilika jutott eszembe. Jártam ott

tavaly, és ahogy ültem a padban, betöltött a csend meg valami várakozás. Nem vicc!

Tisztára ünnepélyes volt. Pedig a vallás nekem már nem téma.

„Ki az az üldögélő spinkó ott fent?” – kérdeztem Balut.

Balu skalpokat gyűjt, és minden jó csajt felvesz a listájára a suliban.

Dugó Dani csak felpislantott, aztán legyintett.

„Ani? Kilencedik bé. Fapina. Felejtsd el!”

Ez jó hír volt. Ha Dinó azt mondja, fapina, akkor nem tudta becserkészni.

Megint felnéztem, de nem akartam sokat bambulni, mert a genyák kiszúrják, aztán jön a

vihánc fentről, letről. Csak végigsöpörtem egy pillantással az ugrálókat, és megálltam

Hófehérkénél egy pillanatra. A pillantásunk összekapcsolódott. Tudtam, hogy tudja, mi

történik köztünk.

Mikor azonban kijöttem az öltözőből, és kerestem, már nem volt ott.

Mi van? Valamit benéztem?

Mona persze várt.

Nem tudom mi volt velem a hét végén, de folyton őt láttam.

Úgy éreztem, ez nem normális. Nem is ismerem. Semmit se tudok róla.

Egy fehér ruhás csaj ül fent a hatodik sorban, alig látom az arcát, még azt sem tudom,

hogy csinos, vagy akkora feneke van, mint egy elefántnak, és nekem elszáll az agyam?

Ma a suliban megkereshettem volna. De nem vagyok Balu. Az a retardált odasétál a

csajhoz, és a szemébe mondja, mit akar vele csinálni. A poén az, hogy a lányok többsége kapásból belemegy.

Aztán ma délben láttam a folyosóról, ahogy ment kifelé. Kaptam a cuccom, és húztam utána.

Majd mondok valamit, gondoltam. Megkérdezem, miért nem csápolt a többiekkel. Nem

tetszett a meccs? Vagy nem a sulicsapatnak drukkol? Esetleg volt valami *problem*?

Úgy éreztem, mindegy, mit mondok, és mindegy mit mond – szavak, szavak, szavak. Az

a fontos, ami azokon túl van.

Csak el ne tűnjön!

Kivágódtam a kapun...

ANI

Ember nem szenvedett annyit, mint én.

A kilencediket a Neumannban kezdtem.

Minden akkor kezdődött, amikor az évnnyitón kapott valami érmet. Sportkitüntetés lehetett, nem *tom*, nem figyeltem, mert amikor elment előttünk az emelvény felé, elfogyott a levegőm. Azt hittem, ott ájulok el. Mondjuk meleg is volt, és a hülye melltartómtól totál leizzadtam, ez is anya hibája, rám erőltette a páncélt, de Rob volt a fő ok. Ránéztem, és tudtam, hogy láttam már. Vagyis úgy éreztem, hogy láttam már. Vagy láttam, vagy álmodtam vele.

És teltek a hónapok.

Naná, hogy nem vett észre.

Az iskola minden bombázója körülötte pattogott.

Mit neki egy szemüveges kisegér!

Mehettem az orra előtt is, átnézett rajtam, mint egy ablaküvegen. Lehetett rajtam top vagy miniszoknya, meg se látott.

És amikor jött Mona, a tizenkettedikes, akkor még a maradék remény is elpárolgott.

Hány éjszakát szenvedtem át?

Hány naplóoldalt írtam tele?

Hányszor sírtam a slozin, amikor Monával dörgölözött?

És nem volt szabad mutatnom senkinek.

Anya reggel azzal kergetett örületbe, hogy *mi van veled? Nem aludtál?*

Tanultam! – kiabáltam. – Tanultam!

És öngyilkos akartam lenni.

Hiszen úgylis reménytelen.

Nem mindegy?

Majd fekszem a ravatalon, ott az egész sulisuli, anyám zokog, aztán Robra néz, és odakiáltja, hogy „miattad halt meg! Csak miattad!” Mert, mondjuk, elolvasta a naplóm.

Mindenki Robra figyel. Ő beharapja a száját, és szenved, mert vak volt. Nem látott, nem tudta, mit érzek. Aztán odajön hozzám, könnyes a szeme. Fölém hajol és megcsókol.

Megcsókol először és utoljára. „Megbocsátok – súgom neki a mennyből. –

Megbocsátok!”

Ó, hányszor képzeltem el magunkat *olyankor!* Gyengéd volt, simogatott. Könnyben úszott a szemünk. Aztán meg vadak és féktelenek voltunk. Lovak a szélben. Izott a testünk, minden lángolt.

Így telt el az egész év.

Na, aztán nagyfi, az én nagyikám a múlt héten észrevette.

Mentem hozzá, mert anyu sütött.

„Ülj csak le! – mondta. – Nézz rám! Te szerelmes vagy.”

Bögtém, mint állat. Odaborultam a lábához, átkaroltam, és bögtém. Az én nagyim! Az én nagyim! Ő ismer engem. És mindent elmondtam.

Ő csak hallgatott, bólogatott, és a végén ennyit szólt:

„A férfi kalandos természet. A megszokott untatja. A szokatlanra felkapja a fejét. Legyél más, mint a többi.”

„De hát éppen az a baj, hogy más vagyok!”

„Igen, de nem elég másnak lenni. Másnak is kell látszani. És azt a másiknak észre is kell venni.”

A szombati kosármeccsen, ahol mindenki a szokásos frankó cuccban nyomta, én a kedvenc fehér rucimban mentem, amit nagyfi varrt. És amikor győzött a csapat, nem ugráltam, mint máskor, csak néztem őt. Néztem, és magamban azt mondogattam: Itt vagyok! Láss meg! Nézz rám! Itt vagyok! Láss meg! Nézz rám! Itt vagyok! Láss meg! Nézz rám!

És rám nézett. Aztán még egyszer rám nézett. És tudtam, hogy most megtörtént. A nagyfi azt mondta, ha látom, hogy *meglátott*, legyek fegyelmezett, és ne fussak utána. Ő fog keresni.

Úgyhogy hétfőn nyugiban végigcsináltam a napot, aztán utolsó óra után, zúztam kifelé. Nem vártam meg Zizit, ahogy szoktam.

Kitéptem a kapun, és megálltam a korlátnál.

(Az is egyfajta tapsos befejezés, ha valóban megáll a makett korlátnál, és Robi, aki közben a kapu mögé sétált, kirobban a kapun, majd széttárt karokkal megtorpan a lány előtt, aki megöleli. Megölelik egymást.)

VÉGE

Szereplők (több figura esetében a rendező dönti el, hogy férfi vagy nő játssza):

Nő Férfi javaslat	Szereplők	sorrend vázlat!
f	Robi osztálytársa	1
n	Ani osztálytársa	2
n	Az ügyvédnő	3
f	Drogdíler	4
f	Pék	5
n	Kicsi lány	6
n	Énekesnő	7
f	Pap	8
n	Hajléktalan nő	9
n	Közlekedési rendőr	10
f	Utcaseprő	11
n	Filmrendezőnő	12
f	Koldus	13
f	Chat Rob osztálytársai között	14
n	Biztosítási ügynök	15
f	Sámán	16
f	Munkanélküli	17
f	Tűzoltó 1	18
n	Fiatal nő	19
f	Nyugdíjas	20
f+n	Kutyaidomító + kutya	21
f	Kosárlabda edző	22
f	Plakátragasztó	23
f	Szippantós	24
f	Világtalan	25
n	Kerékpárosnő	26
n	Fotóművész	27
f	Őrült	28
n	Szerencsejátékos asszony	29
f	Részeg	30
f	Katonatiszt	31
n	Zsebtolvaj	32
f	Celeb	33
n	Állapotos nő	34
n	Mozgássérült lány	35
f	Robi	36
n	Ani	37